

ממעצין השי"ת

במשנת רבוה"ק לבית איז'בצא ראדזין

פרשת
לך לך

עלון
מס' 15

ד"ת שנאמרו בשיעור בתורת איזבצא
על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ספה"ק בית יעקב אות י'

את ידו ואת רגלו, אבל בעכו"ם מצדם אין השי"ת מנהיג אותם כלל וכדאיתא בזה"ק נודע בשערים בעלה כל חד וחד לפום מה דמשער בלביה ובנפשו הכי אתידע בלביה.

ומה שהשי"ת מנהיג ע"י עוברי רצונו שבאמת אין בכח שום ברי' לעשות היפך מכפי רצון השי"ת אבל אין להם שום חלק בפעולותיהם ואין לחשוב אותם לשלוחים העושים רצון משלחם כי עשייתם הוא כמעשה קוף בעלמא מעשה אצטבע בעלמא מאחר שאין להם שום הכרה ותפיסה בהנהגת השי"ת ומצדם מנהג השי"ת למעלה משכלם לכן אין להם חלק ונחלה בהנהגת השי"ת שמנהג בהם וכמו שיצא כבוד שמים מפרעה שאמר **מי כמכה באלים ה'** כדאיתא במדרש (בשלח פרשה ח) אבל הוא בעצמו לא היה לו חלק בהכבוד שמים והשארתו הוא רק בתוך ישראל שמצדם יצא אף מפרעה כבוד שמים אבל פרעה עצמו אין לו שום חלק בזה וזה הוא שנאמר (יחזקאל ל"ט) **ושלחתי אש במגוג וביושבי האיים לבטח**. היינו מפני שהם יושבים לבטח בלי שום דאגה ופחד ליראה את ה' רק כל אשר יעלה על מחשבותם יעשוהו בלי שום מעצור והשי"ת מנהג על ידיהם למעלה מדעתם כדאיתא במגילה (ו' ע"א) זממו אל ספק ירומו סלה אחר שאמר בארץ נכוחות יעול והענין בפירוש ירומו סלה היינו שנוהג עמם באור מקיף שעומד מרחוק כדאיתא (בעק החיים) והוא כדאיתא בפסחים (ז"פ): בהא נחתינן ובהא סלקינן. ובישראל כתיב (שם) ואת שם קדשי אודיע בתוך עמי ישראל והוא שבזה יהי ניכר ההבדל שבין ישראל לאומות והוא כשיודיע השי"ת את שם קדשו ואורו הרב אזי העכו"ם יתבטלו מאחר שהם ההיפך מזה ואינם נותנים מקום בזה העולם שיודע שם קדשו לזה הוא המדה שכאשר יודיע השי"ת את שם קדשו הגדול והנורא אזי לא יהי להם מקום והויה בעולם. אבל ישראל יוסיפו אומץ אז מזוהרא עלאה שיתפשט בעולם מאחר שכל ישעם וחפצם ותשוקתם הוא למאיך גרמייהו למשרי עלייהו גאותא דקב"ה ליתן מקום שיראה וימלא כבודו את כל הארץ לכן הוא המדה שאף כאשר יבא היום הגדול והנורא יהי להם מקום והויה אף אז.

ויאמר ה' אל אברהם לך לך וגו'. (לך רבה ל"ט) א"ר יצחק משל לאחד שהי' עובר ממקום למקום ראה בירה אחת דולקת. אמר תאמר שהבירה הזו בלא מנהיג הציץ עליו בעל הבירה. א"ל אני הוא בעל הבירה. כך לפי שהי' אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג. הציץ עליו הקב"ה וא"ל אני הוא בעל העולם.

הענין בזה דהנה האומות אומרים שאין צורך שהאדם יצמצם א"ע בהנאת עוה"ז שעי"ז יהי' לו הכרה בהנהגת השי"ת שהציב בעוה"ז כי זה נראה כאלו הוא מסייע להנהגת השי"ת וכי צריך הוא לסיועת שום בריאה הלא הוא לבדו עושה כל בכחו הגדול והיכולת בידו להנהיג את כל העולם בלי שום סיוע ואף העולה במחשבות האדם וכל רצונותיו הלא המה מהשי"ת וא"כ למה יצמצם האדם א"ע באלו הרצונות ולזה כל אשר יעלה על רוח האדם וכל חפציו יעשה.

אכן אברהם אבינו לא בחר בדרכיהם להלך אחר מחשבות לבו רק הי' ביראת ה' תמיד לעשות מעשהו בחשבון ודעת כי אמר אולי אין השי"ת מנהיג אותי בזה הרצון העולה על רוחי מאחר שנתן באדם חכמה ודעת מה שאין כן בשום בריאה משמע מזה שאין טוב לאדם לעשות מעשהו בלי דעת כבהמה דא"כ למה לו בינה ודעת שנתנו לו מן השמים וכל מה שפעל ועשה אף כי בדעת עשהו עכ"ז הי' מעמיק בה לבררה עוד יותר כי פן מפני שהוא נוגע לעצמו לעשות זאת לזה אף השכל מטעהו ולהנאתו קא מכוון ואסור וכן הי' עסקו תמיד לברר ולנקות פעולותיו ומעשה ידיו בבירור אחר בירור.

ולזה הרעיש והתפלא תאמר שהעולם בלא מנהיג, וא"ל השי"ת אני הוא בעל העולם, והוא שבאמת מנהיג השי"ת את כל העולם ולא יעשה שום דבר מבלעדו ית' ומה שיעשה האדם הוא רצון השי"ת אכן ע"י מי יעשה השי"ת שליחותו לקיים רצונו מאן דרדיף אבתריה למנדע לי' לקב"ה לעבדו ביראה ופחד לעשות מעשיו בדעת וחשבון, לזה מראה השי"ת שהוא בעל העולם ומנהיגה ומבלעדו לא ירים איש

שיחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דעת ותבונה להתנהג בְּהִמָּה ולא יהיה כסוס ופרד אין הבין, ומזה נסתר דעת החיצונים שאין האדם נצרך אל עבודה ויכול ללכת אחר רצונו בהפקירות כי הכל מתנהג עפ"י ה' גם בלתי דעת האדם ועבודתו, אבל מזה שנתן לו הקב"ה דעת והשכל והרי גם בריאה זו היא מהשי"ת ואינה לבטלה, וא"כ צריך האדם להתנהג על פי דעתו ושכלו ובריאה אלוקית זו מחייבת את האדם לשמור את עצמו לבלתי היות כבהמה, ולברר את נפשו הדק היטב בהתפשטות הרצונות המטעים והמחשיכים על אור הדעת והאמת ולהתדבק בענין האלוהי,

אמנם אף על פי כן הקושיא הגדולה בעינה עומדת, ובזה התרעש לב אברהם אבינו היתכן כי הבריאה בלא מנהיג ושכל הבריאה מנותקת מאור ה' והסירה מעל פניו לבלתי תונהג תחת ידו וכל כולה חושך וחלל פנוי ח"ו ומתנהגת מעצמה ועל פי הנבראים, היתכן כזאת, ואם נאמר שאינו כן א"כ אין צריך לעבודה ולבירורי האדם להכיר את ה' כי גם מבלעדי מעשי אדם ויגיעו הכל מתנהג בשלימות עפ"י ה', ופעולות הנבראים מיותרים ואין בהם תועלת, וכנ"ל.

וא"ל השי"ת אני הוא בעל העולם, והוא שבאמת מנהיג השי"ת את כל העולם ולא יעשה שום דבר מבלעדו ית' ומה שיעשה האדם הוא רצון השי"ת אכן ע"י מי יעשה השי"ת שליחותו לקיים רצונו מאן דרדיף אבתריה למנדע לי' לקב"ה לעבדו ביראה ופחד לעשות מעשיו בדעת וחשבון, לזה מראה השי"ת שהוא בעל העולם ומנהיגה ומבלעדו לא ירים איש את ידו ואת רגלו,

אבל בעכו"ם מצדם אין השי"ת מנהיג אותם כלל וכדאיתא בזה"ק נודע בשערים בעלה כל חד וחד לפום מה דמשער בלביה ובנפשו הכי אתיידע בלביה. ומה שהשי"ת מנהיג ע"י עוברי רצונו שבאמת אין בכח שום ברי' לעשות היפך מכפי רצון השי"ת אבל אין להם שום חלק בפעולותיהם ואין לחשוב אותם לשלוחים העושים רצון משלחם כי עשייתם הוא כמעשה קוף בעלמא מעשה אצטבע בעלמא מאחר שאין להם שום הכרה ותפיסה בהנהגת השי"ת ומצדם מנהג השי"ת למעלה משכלם לכן אין להם חלק ונחלה בהנהגת השי"ת שמנהג בהם.

וכמו שיצא כבוד שמים מפרעה שאמר מי כמכה באלים ה' כדאיתא במדרש (בשלח פרשה ח) אבל הוא בעצמו לא היה לו חלק בהכבוד שמים והשארתו הוא רק בתוך ישראל שמצדם יצא אף מפרעה כבוד שמים אבל פרעה עצמו אין לו שום חלק בזה וזה הוא שנאמר (יחזקאל ל"ט) ושלחתי אש במגוג וביושבי האיים לבטח. היינו מפני שהם יושבים לבטח בלי שום דאגה ופחד ליראה את ה' רק כל אשר יעלה על מחשבותם יעשוהו בלי שום מעצור והשי"ת מנהיג על ידיהם למעלה מדעתם כדאיתא במגילה (ו' ע"א) זממו אל ספק ירומו סלה אחר שאמר בארץ נכוחות יעול והענין בפירוש ירומו סלה היינו שנוהג עמם באור מקיף שעומד מרחוק כדאיתא (בעץ החיים) והוא כדאיתא בפסחים (פז): **בהא נחתנין ובהא סלקינן:**

ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו'. (לך רבה ל"ט) א"ר יצחק משל לאחד שהי' עובר ממקום למקום ראה בירה אחת דולקת. אמר תאמר שהבירה הזו בלא מנהיג הציץ עליו בעל הבירה. א"ל אני הוא בעל הבירה. כך לפי שהי' אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג. הציץ עליו הקב"ה וא"ל אני הוא בעל העולם.

הענין בזה דהנה האומות אומרים שאין צורך שהאדם יצמצם א"ע בהנאת עוה"ז שעי"ז יהי' לו הכרה בהנהגת השי"ת שהציב בעוה"ז כי זה נראה כאלו הוא מסייע להנהגת השי"ת וכי צריך הוא לסיוע שום בריאה הלא הוא לבדו עושה כל בכחו הגדול והיכולת בידו להנהיג את כל העולם בלי שום סיוע ואף העולה במחשבות האדם וכל רצונותיו הלא המה מהשי"ת וא"כ למה יצמצם האדם א"ע באלו הרצונות ולזה כל אשר יעלה על רוח האדם וכל חפציו יעשה: כי הנה כל ענין עבודה וצמצומים והשתמרות מרע נראה ח"ו כמתנגד וכסותר שלימות הנהגת ה' ומלכותו אשר בכל משלה, כי באם הכל מתנהג על פי ה' וברצונו ואין שום דבר וענין בהנהגת העולם והבריות היוצא מתחת ידו והשגחתו א"כ מה לו לאדם שישמור ויגדור עצמו כדי ללכת בדרך טובים והרי הכל מתנהג על פיו וכרצונו, וגם בלעדי מעשי האיש ותחבולותיו הענינים מתנהגים בטוב, ואדרבא זה שהאדם גודר ושומר עצמו כדי לדעת את ה' מורה שהבריאה חסירה ובלתי שלימה וא"כ העובד והמברר א"ע נותן חסרון בפועל הבריאה ובהנהגתה, וכאילו אומר שאין הבריאה מונהגת הכל על פי ה' רק הכל על פי מעשה אדם ואם אין אני לי מי לי, וטענה זו תביא את האדם לידי הפקרות לעשות כל אשר ברצונו, כי הרי כל רצונות האדם אינם יוצאים משלימות הנהגת ה' כי הרי אין דבר יוצא מרצונו וחוזן מרשותו והכל מתנהג על פיו וא"כ אין שום חסרון ורע בעולם ואין מקום לעבודה, ולהיפך כי הסר מרע ופועל פעולות להיות בטוב זה כופר בהנהגת ה' ח"ו ומראה שהאדם במעשיו הוא הפועל וזולתו אין ח"ו

אכן אברהם אבינו לא בחר בדרכיהם להלך אחר מחשבות לבו רק הי' ביראת ה' תמיד לעשות מעשהו בחשבון ודעת כי אמר אולי אין השי"ת מנהיג אותי בזה הרצון העולה על רוחי מאחר שנתן באדם חכמה ודעת מה שאין כן בשום בריאה משמע מזה שאין טוב לאדם לעשות מעשהו בלי דעת כבהמה דא"כ למה לו בינה ודעת שנתנו לו מן השמים וכל מה שפעל ועשה אף כי בדעת עשהו עכ"ז הי' מעמיק בה לבררה עוד יותר כי פן מפני שהוא נוגע לעצמו לעשות זאת לזה אף השכל מטעהו ולהנאתו קא מכוון ואסור וכן הי' עסקו תמיד לברר ולנקות פעולותיו ומעשה ידיו בבירור אחר בירור. ולזה הרעיש והתפלא תאמר שהעולם בלא מנהיג: כי זה ידע והבין אברהם אבינו כי האדם צריך לעבוד ולברר את עצמו לדעת את ה' ולגדור את עצמו מן הרע בצירוף אחר צירוף וליבון אחר ליבון בריבוי נסיונות עד שיבוא אל הטוב, כי הרי זה חלק ומותר האדם מן הבהמה, שנתן הקב"ה אל האדם

השי"ת את שם קדשו הגדול והנורא אזי לא יהי' להם מקום והויה בעולם. אבל ישראל יסיפו אומץ אז מזוהרא עלאה שיתפשט בעולם מאחר שכל ישעם וחפצם ותשוקתם הוא למאיך גרמייהו למשרי עלייהו גאותא דקב"ה ליתן מקום שיראה וימלא כבודו את כל הארץ לכן הוא המדה שאף כאשר יבא היום הגדול והנורא יהי' להם מקום והויה אף אז:

היינו כי לעתיד כאשר יתגלה אור ה' בפנימיות רצונו פנים בפנים אז יתראה החילוק בין ישראל להאומות, כי ישראל באשר הם בעבודתם וברצון ליבם יש להם תפיסה וחיבור בהכרת ה' ואורו, א"כ הם חלק מן הכ"ש ויש להם התכונות בנפשם שיאיר בהם אור ה' כי נפשם אינה בסתירה אל ה' רק מלאה בהכרתו ע"י גיעתם בעבודה להיות בהם תפיסה והכרה בהנהגתו וביחודו, אבל אה"ע המה בסתירה ולהיפך מהכרתו ואינם יכולים לעמוד במקום אורו, כי במקום דעתם ורצונם אין מקום אל אור ה', כי הוית בריאת האדם שלהם היא כח ומציאות לעצמה ובפירודא שריא ברצון ליבם לתאוה יבקשו ואין להם ולשכינתו ית' מקום יחדיו כי הם בהכרתם ודעתם המה באחוריים ובסתירה אל אורו וכל התכונותם כמציאות וכח ומקור נובע מעצמם ומתנהגים כרצון ליבם ובהתגלות אור ה' בהכרתם יאבדו כהמס דונג מפני אש כי קיום הויתם הוא רק באופן הסתר אור האמת,

אבל ישראל כאשר כל עבודתם לתת מקום בהכרתם וברצונם לשרות עליהם כבוד ה' בהתבטלות ומיעוט הוית עצמם לדעת בעומק הלב כי הוא אמיתיות ההויה והוא המכוננם וכל חיותם וכל תשוקתם שיאיר להם אורו ומזה התכונות חיותם ומרצונם ובעבודתם חפצים שישרה ויאיר עליהם כבודו ואורו שעל ידיהם ובתוכם יאיר וימלא כבודו את כל הארץ, א"כ מציאותם והויתם אינה בסתירה אל אורו הגדול רק להיפך כי יש להם תפיסה וחיבור אל האור וגם בעת התגלות עזו ה' ואורו הגדול הבלתי בעלת גבול וקצבה לא יאבדו בתפיסתם ובנפשם אף כי המה בעלי בחירה ודעת משלהם מה שנראה סותר אל התגלות אור אין סוף שאין מציאות נפרדות כלל, אבל אינו כן כי ע"י עבודתם יש להם חיבור וצירוף אל האור והמה כנר בפני האבוקה שמצטרף אליה, והוית ישראל לא יאבד גם בעת תכלית התגלות אור ה'. [וע"ז אמרו חז"ל (ע"ז ג ע"ב) אין גיהנום לעתיד לבוא אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה רשעים נידונים בה וצדיקים מתרפאים בה, ונתבאר בספרי רבותינו בכ"מ].

כלל הדבר וביאור וישוב הדברים, כי אמנם אכן כי כל הבריאה כולה מלא באור ה' ואין דבר יוצא מרצונו ומלכותו בכל משלה, וגם כל כוחות הרע וכל הנבראים אף בעלי הבחירה המדמים שיש להם כח ודעת לעשות כרצונם ואף היפך ונגד השי"ת גם הם מונהגים בהנהגת היחוד למעלה מדעתם ורצונם וכבוד שמים יוצא על ידם בלא רצונם ודעתם כלל כענין פרעה שעל ידו נתגלה כ"ש ביציאת מצרים, וזה נקרא אור מקיף שהנהגת ה' מקיפה אותם ללא שייכות וחיבור להכרתם ולדעתם,

כי כל הנבראים והיצורים והמעשים מתנהגים ונפעלים בהנהגה עליונה ברצון העליון ואין שום דבר קטן או גדול יוצא וניתק מאור ה' והנהגתו המקפת את הכל גם כל המקומות הנראים נעדרי אור ומלאי חושך ורע, אבל אמנם הנהגה זו היא מצד השי"ת עצמו אבל הנבראים עצמם מצד דעתם ובחירתם אין להם שום חיבור אל ה' ומה שמתנהג איתם עימם אין הם שייכים לזה רק כגרזן ביד החוצב וכמעשה קוף בעלמא וא"כ צורת הצלם שלהם בחושך תלך ולאבדון כי מצד צורת האדם וכח הבחירה אין לה שום הכרה וחיבור אל אור ה' והיא כשאר הבעלי חיים והצמחים ודוממים המתנהגים עפ"י ה' אבל לא בדרך חיבור ויחוד פנים בפנים, רק בדרך פנים באחור היינו בהנהגת היחוד העליון הממלא כל עלמין המחיה את כולם וכוללם יחד,

אבל המכוון והרצון בבריאת העולם והאדם הוא האדם בבחירתו ובדעתו יעמיד את עצמו ברצון ליבו נוכח פני ה' ואז ירצה הקב"ה בו בעצמו וזה ענין פנים בפנים שזהו שלימות הבריאה ומטרתו, וזה החילוק בין עובד אלוקים לבין לא עבדו, ובין האדם לבין שאר הנבראים, בין הטוב ובין הרע, כי מצד השי"ת אין שום דבר יוצא וחוז מהנהגתו ורצונו, אמנם בריאת האדם בכח בחירה והכרה ורצון משלה שבזה מיוחד האדם מכל שאר הנבראים והיצורים בזה עיקר רצונו ית' שיאיר לו השי"ת וישרה שכינתו עליו דייקא מצד בחירתו ועבודתו ברעותא דליבא להכיר ולדעת את אור ה' ולברר את נפשו בגיע כפיו, ובו מאיר השי"ת אור פניו ואהבתו ופנימיות רצונו,

וא"כ האדם עצמו יש לו שייכות וחיבור אל ה' ולא יאבד ח"ו כי הוא מצד עצמו יש לו חלק וחיבור אל הכבוד שמים, מה שאין כן כל הגוים שלא ביררו עצמם להיות להם חיבור וחלק בהכרת האור לא יאיר בהם אורו ואין בהם חפץ ורצון עליון כלל, ומה שמתנהג על ידם אין להם שייכות לזה כנ"ל.

ובישראל כתיב (שם) ואת שם קדשי אודיע בתוך עמי ישראל והוא שבזה יהי' ניכר ההבדל שבין ישראל לאומות והוא כשיודיע השי"ת את שם קדשו ואורו הרב אזי העכו"ם יתבטלו מאחר שהם ההיפך מזה ואינם נותנים מקום בזה העולם שיודע שם קדשו לזה הוא המדה שכאשר יודיע

השיעור השבועי

מאת ב"ק ארמון"ר שליט"א

בספרי רבותינו הקדושים לבית איז'בנא ראדזין

מתקיים מדי שבוע ביום רביעי בשעה 11:00 בלילה

בבית המדרש דרוהביטש (בעז"ר) רחוב מלאכי בעיה"ק ירושלים

כל מי שיש הערות בעניני הגליון ולכל עניני הגליון ולקבל את העלון במייל ניתן לשלוח לכתובת. ri0583256436@gmail.com

יו"ל ע"י עמותת מורשת בית איז'בנא ראדזין ע"ר

להשיג את ספרי רבותינו הקדושים במייל של המערכת

העלון נתנדב לע"ג רבותינו הקדושים ולזכות יהושע בן חוה לאה ומשפחתו